

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 117

van **TINNE ROMBOUTS**

datum: 21 oktober 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Fost Plus - Proefprojecten met de Click app

Gezien de slechte zwerfvuilcijfers zijn we hard bezig om te zoeken naar een oplossing om zwerfvuil uit het straatbeeld te doen verdwijnen. Enerzijds moeten we ervoor zorgen dat mensen minder afval laten rondslingeren en anderzijds proberen we het opruimen van zwerfvuil aan te moedigen. Een van die initiatieven is de webapplicatie 'Click' die Fost Plus heeft ontwikkeld. De app moet gebruikers motiveren om zwerfvuil op te ruimen. 'De Click' verwijst naar de mentale klik die we moeten maken om een einde te maken aan zwerfvuil.

De gebruikers van de app moeten zich registreren en kunnen daarna zwerfvuil inscannen en in de vuilbak gooien. Daarvoor wordt men beloond met Circular Ucoins die men in de Click webshop kan inruilen. Het project steunt op drie pijlers: een mentaliteitswijziging rond zwerfvuil, het versterken van de infrastructuur en de logistiek om afval in te zamelen, en de participatie van elk individu.

Er is een proefproject gestart in De Haan in september 2020 (met een doorstart in juli 2021) en in Antwerpen sinds juli 2021.

1. Over het proefproject in De Haan.

- a) Hoeveel gebruikers heeft de Click app in De Haan in de eerste vier maanden na de start en de eerste vier maanden na de doorstart?
- b) Hoeveel verpakkingen werden ingescand in de eerste vier maanden na de start en de eerste vier maanden na de doorstart?
- c) Tot welke zwerfvuilfracties behoorden deze ingescande verpakkingen?
- d) Hoeveel gebruikers heeft de Click app tot op heden? Graag een overzicht van het aantal gebruikers per maand van bij de start tot op heden.
- e) Hoeveel verpakkingen werden ingescand tot op heden? Graag een overzicht van het aantal ingescande verpakkingen per maand van bij de start tot op heden.
- f) Wat is de gemiddelde hoeveelheid zwerfvuil die per gebruiker wordt ingezameld?
- g) Kan de minister uit de gegevens van de app afleiden hoe vaak gebruikers actief zijn en blijven? Is het voornamelijk eenmalig gebruik bij de start van de app of is er terugkerend gebruik?

- h) Is de inhoud van de straatvuilnisbakjes ook nagesorteerd om daaruit de recycleerbare fracties te halen? Wie doet deze nasortering en welke tijdsinvestering is daaraan verbonden?
 - i) Hoeveel Circular Ucoins werden ingeruild door de gebruikers tot op heden?
- 2. Wat is de reden dat het project in de Haan een doorstart nodig had?
- 3. Over het proefproject in Antwerpen.
 - a) Hoeveel gebruikers heeft de Click app in Antwerpen in de eerste vier maanden na de start?
 - b) Hoeveel verpakkingen werden ingescand in de eerste vier maanden na de start?
 - c) Tot welke zwerfvuilfracties behoorden deze ingescande verpakkingen?
 - d) Hoeveel gebruikers heeft de Click app tot op heden? Graag een overzicht van het aantal gebruikers per maand van bij de start tot op heden.
 - e) Hoeveel verpakkingen werden ingescand tot op heden? Graag een overzicht van het aantal ingescande verpakkingen per maand van bij de start tot op heden.
 - f) Wat is de gemiddelde hoeveelheid zwerfvuil die per gebruiker wordt ingezameld?
 - g) Kan de minister uit de gegevens van de app afleiden hoe vaak gebruikers actief zijn en blijven? Is het voornamelijk eenmalig gebruik bij de start van de app of is er terugkerend gebruik?
 - h) Is de inhoud van de straatvuilnisbakjes ook nagesorteerd om daaruit de recycleerbare fracties te halen? Wie doet deze nasortering en welke tijdsinvestering is daaraan verbonden?
 - i) Hoeveel Circular Ucoins werden ingeruild door de gebruikers tot op heden?
- 4. Hoeveel Circular UCoins krijgt men per verpakking? Wordt er een onderscheid gemaakt tussen verpakkingen?
- 5. Wie draagt welke kosten en welke verantwoordelijkheid in het click-systeem?
- 6. Wat is de impact op de openbare netheid van het systeem en op het zwerfvuil in die gemeenten? Hoe en door wie is de netheid gemeten? Kunnen de resultaten ook meegedeeld worden en wat is de conclusie?
- 7. Hoe ziet de minister de combinatie met het eventueel invoeren van statiegeld?
- 8. Hoe evalueert de minister het project 'De Click' in het algemeen en specifiek in De Haan en in Antwerpen?
- 9. Zijn er plannen om het project aan te passen of op andere plekken uit te rollen? Welk budget is daarvoor gereserveerd?

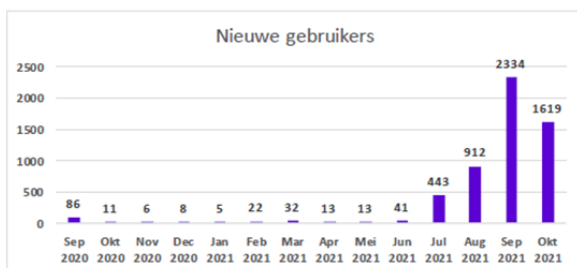
ANTWOORD

op vraag nr. 117 van 21 oktober 2021

van **TINNE ROMBOUTS**

1. Over het proefproject in De Haan

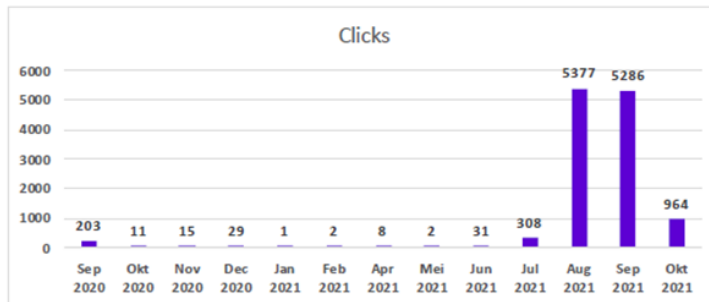
- a) Door GDPR regels worden gebruikers niet per locatie gemonitord. Enkel globale cijfers zijn daarom bekend. Midden oktober waren er 5546 gebruikers in heel België. Wekelijks komen hier ongeveer 500 gebruikers bij.
- b) De Click heeft een bredere focus dan enkel verpakkingen: het is een oplossing voor elk mogelijk item dat zich in het zwerfvuil bevindt of dat on the go geconsumeerd wordt. In de Haan was er midden oktober 1141 keer geclickt.
- c) De Click beperkt zich niet tot verpakkingen, en betreft ook zaken die de gebruiker zelf on the go consumeert en in de vuilbak gooit. Alle zwerfvuilfracties worden meegenomen.
- d) Zoals eerder aangegeven is het om GDPR redenen niet mogelijk om per locatie gebruikersaantallen te geven. Voor de globale aantallen hebben wij de volgende grafiek (situatie midden oktober)

- e) De Click heeft een bredere focus dan enkel verpakkingen, ondanks het feit dat de financiering ervan enkel bij verpakkende bedrijven ligt. Het aantal aangegeven items over alle locaties heen, en het totale aantal voor de Haan is in onderstaande grafiek terug te vinden:

Clicks

Totaal:	12237
De Haan	1141
Antwerpen	8201
Namur	2582
Zeebrugge	313

- f) Midden oktober lag het aantal clicks gemiddeld op twee stuks per gebruiker, maar neemt week na week toe. De variatie tussen de gebruikers is echter zeer sterk.
 - g) De focus van de acties omtrent De Click ligt in de huidige (opstart)fase op het verwerven en activeren van gebruikers. Het feit dat het gemiddeld aantal clicks per gebruiker stijgt, wijst op een toenemende activering.
 - h) Een Click-project omhelst meer dan alleen de app. Ook de optimalisering en het zichtbaar maken van de zwerfvuilinfrastructuur alsook het recupereren van recycleerbare stromen uit de inhoud van de publieke vuilnisbakjes maakt er deel van uit. De nasortering van de straatvuilnisbakjes binnen De Click perimeter wordt georganiseerd en gefinancierd door Fost Plus, die daarvoor een private afvalsorteerder heeft aangesteld. Momenteel wordt ongeveer 20% van de inhoud van de straatvuilnisbakjes in Antwerpen en in De Haan als PMD gerecycleerd, daar waar de inhoud van straatvuilnisbakken elders heden niet wordt nagesorteerd en direct naar verbranding gaat.
 - i) Over heel België zijn tot nu toe ongeveer 90.000 Circular Ucoins verdiend door de gebruikers.
2. Het project in de Haan begon vlak voor de tweede lockdown door de corona-pandemie. Met de lockdown ging uiteraard het toerisme hard onderuit en moest de lokale handel sluiten. Daarnaast was het niet verantwoord om mensen aan te sporen om zwerfvuil te ruimen in deze viruscontext. Om deze redenen werd er vrij snel gekozen om het project stil te liggen en de tijd te gebruiken om eerste "learnings" te halen uit de ervaring en de app en De Click in het algemeen verder te optimaliseren.
 3. Over het proefproject in Antwerpen.
 - a) Zie 1a
 - b) De Click beperkt zich niet tot verpakkingen, en betreft ook zaken die de gebruiker zelf on the go consumeert en in de vuilbak gooit. Alle zwerfvuilfracties worden meegenomen. Voor Antwerpen waren er midden-oktober 8201 items aangegeven via de app.
 - c) Zie 1c

- d) Zie 1d
 - e) Zie 1e
 - f) Zie 1f
 - g) Zie 1g
 - h) Zie 1h
 - i) Zie 1i
4. Er is een beloning van 5 Circular Ucoins per eenheid die via de app wordt geclickt, of het nu om een verpakking gaat of niet.
 5. De Click is ontwikkeld en wordt gefinancierd door Fost Plus. De verpakkende bedrijven dragen dus de kosten van dit systeem dat als doel heeft om mensen aan te sporen om zelf de goede keuzes te maken met betrekking tot de items die ze zelf consumeren in publieke ruimtes, of die ze oprapen uit het zwerfvuil.
 6. Om de impact op de openbare netheid van De Click te kunnen evalueren zijn er nulmetingen verricht van het aantal stuks zwerfvuil op 24 loopstroken. Trimestriële opvolgmetingen zijn gepland om een duidelijk en regelmatig inzicht te krijgen op evoluties. De metingen gebeuren door een meetbureau dat door Fost Plus is aangesteld.
 7. De Click is een oplossing die bouwt op het bestaande systeem, net als dat er in andere landen met statiegeld ook projecten zijn om de resterende stroom in te zamelen die bouwen op het bestaande systeem zoals bijvoorbeeld blikhouders op publieke restafval bakjes zodat anderen deze naar de winkel brengen. De Click staat los van de invoering van statiegeld. Aangezien het ook bedoeld is voor andere fracties dan drankverpakkingen, kan het een aanvulling zijn op statiegeldsystemen.
 8. Gezien dit project nog maar 3 maanden geleden van start is gegaan is het nog te vroeg om hier conclusies uit te trekken. Voorlopig zien we een gestage groei van het aantal actieve gebruikers en clicks. In de komende periode zal het belangrijk zijn om per gebruiker een zo groot mogelijke betrokkenheid (aantal clicks) te genereren.
 9. In het zwerfvuilcharter dat is afgesloten met een dertigtal organisaties uit de publieke en private sector, heeft Fost Plus zich geëngageerd om De Click in Vlaanderen uit te testen. Daarvoor is in het kader van het charter een budget van 3,78 miljoen euro gereserveerd, waarvan 1,7 miljoen is toegewezen om De Click specifiek in Antwerpen en aan zee uit te rollen. Een eventuele verdere uitrol kan pas na positieve evaluatie van deze projecten.